

INDEX RERVM, ET VERBORVM,

Quæ in hoc R. P. D. Ludouici Molinæ & Societate Iesu,
Tomi tertij Parte Priore de Maioribus, & Tributis: tum etiam in
Parte Posteriore de Delictis & Quasi Delictis, ac de Restitutione
continentur, accuratus & locupletissimus.

Primus numerus Disputationem, Posterior Disputationis numerum significat.

A

Abigeatus.

ABIGEATVS furtum quod, & quibus pe-
nis puniatur. Quibus item penis rece-
ptor abigeorū puniatur. 684. nu. 6
Abigeatus ac plagij criminum pena.
695. num. 42

Abfolui.

Abfolui, qui decimam non foluit, nihil impediēte pre-
cepto Concilij Tridentini, & Archiepiscopatus Eouen-
sis difpofitione, quando pofit, & quando non pofit.
756. num. 4

Accipiens.

Accipiens aliquid à fure, ut taceat, quando teneatur illud
reflituere, quando non item. 735. nu. 3

Acta.

Acta in iudicio circa maioratus poffeffores, valeant fini-
licer quoufque aduerfus fuffeffores. 647. nu. 4

Actio.

Actio aduerfus diffamantem, feu iactantem aliquid, quouf-
que competat ante mutam litem circa id, quod iactat
ac diffamat. Et nunquam eo modo poffit etiam coram
iudice actoris. 619. nu. 2

Actio aque pluuie arcende non competit, neque aliqua
alia, ut ex predio fuperiori non fluat aqua, que natu-
raliter in inferius fluit, fefto inde detrimentum inferio-
ri fequatur, quando non efl feruitus in fuperiori, ut non
ita fluat. 704. nu. 5

Actio aque pluuie arcende non competit domino agri in
ferioris, fi ob feruitutem, quam fundus fuperior ad id
habet, aqua decurrat ex illo ac noceat. Et quanto tempo-
re ea feruitus prefcribitur. 704. num. 13

Actio aque pluuie arcende mihi competit, quatenus mea
id interefl, fi ex opere facta aqua noceat. vix predio
meo in alio debita. 704. nu. 16

Actio aque pluuie arcende quatenus competit aduerfus
habentes commune predium, vnde damnum prouenit,
& quatenus competit habentibus commune predium,
cui damnum fequitur. 704. nu. 45

Actio aque pluuie arcende preffe, quo ad qua competit.
Et quo ad feruitutes, aut quafi feruitutes, conforfia
actio, & negatoria vniuersalis actio, quid. 704. nu-
mero 4

Actio aque pluuie arcende competit dominis agrorum,
etiam eorum, qui in vltiori parte ripæ fluminis funt,
quando ex aggeribus factis in ripa alicuius priuati, vnde
da noceat alijs agri, nifi tales aggeres facti funt à cen-
fura.

Tom. III.

porę, de cuius initio non extat memoria aut alia ratio-
ne rite. Quod fi ex eo, quod non fierent, longe maioris de-
trimentum fequeretur agris, in quorum defenfione fa-
cti funt, foluenda efl dominis aliorum agrorum æfti-
matio damni, quod ex illis eis prouenit. Lege longam
ea de re difputationem. 704. nu. 18

Actio aque pluuie arcende non competit aduerfus opus-
factum in flumine, aut in ripa, vel alibi, eflto inde alijs
detrimentum proueniat, quando pincipis, fenatis, vel
autoritate ab eis deriuata, factum efl. Fieri tamen
tunc non debet, nifi in magnum commodum publicum,
& compenfatione ijs facta, quibus damnum prouenit.
704. num. 32

Actio aque pluuie arcende non competit, fi aqua noceat
alicui predio ob opus in alio factum à tempore, de cu-
ius initio non extat memoria, aut fufficienter à d præ-
fcribendam. Et quo modo tempus, de cuius initio non
extat memoria, probetur. 704. nu. 15

Actio aque pluuie quatenus competit aduerfus eum, qui
opus fecit, vnde damnum prouenit, & poftea præ-
dium alienauit, & quatenus aduerfus fuffefforem.
704. num. 46

Actio aque pluuie arcende non competit, fi quis feftus
fieri opus, ex quo videbat aquam pluuiam nocere pæ-
dio fuo, tacuit: feftus fi ignorans id damnum inde pro-
ueniturum. 704. nu. 2

Actio aque pluuie arcende competit vt deftruat opus,
& compenfetur damnum à lue contentata fequutum,
fi in agro inferiori, in quem aqua naturaliter fluit,
fiat aliquid, vnde in fuperiorem refligunt. 704. nu. 7

Actio bonorum raptorum non folum conceditur vt inter-
ueniente, quando illa feftusa concederetur actio furti,
fed etiam quando non tantum fua intereflet eius, ex quo
res auferuntur, vt feftusa vt concedenda effer actio furti.
696. num. 19

Actio ciuilis in feruum, etiam ad penam pecuniariam, eū
domino, & non enim feruo intentatur. Fenefta vero do-
minus vel iudicatum foluet, & vel feruum noxie dote.

Criminalis vero actio in feruum intentatur. 704. nu. 1
Actio eadem competit aduerfus facientem opus in focietate
fluante, vnde aqua noceat predio meo. Aduerfus vicinum
vero, per cuius predium pertinet, competit etiam, fi
ille potefl id impedire, nec impedit. 704. nu. 34

Actio eadem directa competit emphyteutæ ac feudario:
& competit etiam aduerfus emphyteutam & feudata-
rium. 704. nu. 43

Actio eadem competit aduerfus fabricantem feptilidri,
fi inde aqua noceat, etiam fi mortuum iam in flumine
a

rule-

tulerit. Neque destruendo postea sepulchrum actione aque pluviae tenetur de sepulchro violato. 704. nu. 44
 Actio eadem non competit, si aliquid ad cultum utiliorē agrorum pertinens fiat in uno pradio unde aqua alteri noceat. 704. nu. 35
 Actio eadem, quando dominus præiij, qui patitur damni, illud alienavit, quousque ad successorem, vel ad alienan- tem, pertinet. 704. nu. 47
 Actio eadem non competit adversus opus factum in loco publico quo ad directum & utile dominium simul. Si aqua noceat ex opere facto in loco privato, que tamen transit per publicum, competit. Et que actiones com- petant adversus privatum, qui in loco publico privata auctoritate aliquid fecit. 704. nu. 33
 Actio furti quousque competit adversus commodatariū, conductorem & rediorem ac depositarium, utentes re commodata, conducta, pignore aut deposito aliter quā eis liceat. 696. nu. 5
 Actio furti quando concedatur, necesse est patratum fuisse furtū formaliter & materialiter simul. 696. nu. 4
 Actio furti quando concedatur, quando non item. 690. numero 2.
 Actio furti non transit adversus furem, & ad heredem eius, in quem commissum est furtum, nisi is litem cum fure esset contestatus. Et non sufficit parasse actionē, Et non querela detur adversus furem. 696. nu. 2
 Actio furti ad penam in omnibus furti speciebus, non triā sit adversus heredem furis, nisi sit pena pecuniaria, & lis contestata fuisse cum fure ante ipsius mortem. Ex- ceptantur crimina peculatus, & de residuis, in quibus actio ad penam pecuniariam transit adversus heredem delinquentis, & si lis cum delincente non esset conte- stata. 696. nu. 2
 Actio furti ad penam civilem, & actio ad rem furto abla- tam, & ad damna subsequuta, quantam diversitatem habeant. Possunt seorsim intentari, aut etiam simul incidenter una ex alia eodem libello. 695. nu. 4
 Actio furti quousque competit aut non competit adver- sus dominum rei eam accipientem a comodatario, aut conductore, & que alia actio adversus eos competit. Et quid si vi illam ab eis eripiat. Et quid quando do- minus rei illam vi occupat ex legitimo detiōre qui il- lam non possidet. 696. nu. 6
 Actio furti competit adversus rei dominum clam propria auctoritate eijciētem a possessione eum, qui in illa erat. Et quas penas incurras si illum vi eijciat. 696. nu. 7
 Actio furti competit adversus debitore, qui pignus suum accipit clam a creditore, & ad quid se extendat. Et quid si vi illud accipiat. 696. nu. 8
 Actio ob damnum ab animali alterius datum & transit ad heredem eius, qui damnum est passus, & adversus heredem domini animalis, si lis cum eo domino fuerat contestata, alioquin adversus eos non transit, nisi ani- mal ad ipsos pertranseat. 712. nu. 8
 Actio que adversus illum competit, qui furtum quidem aggressus est, neque tamen furtum complevit. 695. nu. 11
 Actio hanc intentare potest etiam is, cui intererat non esse datum, et commodatarius & similes. 712. nu. 9
 Actio aque pluvie arcende agi adversus eum potest, ut patitur purgari, aut ut ipse purget fossam, quam ser- vitute habet in agro suo, si restagnet in vicinis agros, & ut solvat damna sequuta a lie contestata. Eadem actio competit adversus vicinum, inter cuius & meum prædium, non vult ipse purgare quo ad suam medieta-

tem, aut contribuere ut purgetur. Idem de refectione aque ductus communis. Et de refectione septi fluminis quo deducitur aqua ad diversa molendina, contribuere enim tenentur domini molendinorum. 704. nu. 14.
 Actio aque pluvie arcende si quis destruat aliquid in beatur, solum tenetur id efficere, quatenus noceat & non plus. 704. nu. 39
 Actio aque pluvie arcende utli cogitur dominus agri inferioris permittit dominū agri superioris purgare suis sumptibus vias, quibus aqua naturaliter descende- bat in agrum inferiori, quando restagnat in superio- re ob vias in inferiori oppletas sine opere aliquo in co- factio. 704. nu. 8
 Actio aque pluvie arcende post litem contestatam si factum sit aliud opus, unde novum timeatur damnum nova actio erit intentanda. Quando vero factum est aliud, quod impedimentum sit, ne opus destruat, cir- ca quod lis erat contestata, catenus destrui debet, qua- tenus ad id sit necesse. 704. nu. 40
 Actio aque pluvie arcende cogere potest dominus agri inferioris, in quem naturaliter fluunt aqua ex su- periori, dominum agri superioris, ut reducat eū in pri- stinum statum, quando ob aliquid factum, aut destru- ctum in superiori aliter fluunt, aut qualitate diversa afficit, ita ut plus noceant, quam antea. 704. nu. 9
 Actio eadem potest dominus agri inferioris, cogere do- minum agri superioris, ut patitur sumptibus inferio- ris vesici agerem, aut aliud agri superioris, si sine no- tabili illius præiudicio id fieri potest, quando inde se- quitur, et aqua ex superiori fluat, aut aliter fluat, quam consuevit, cum damno inferioris. 704. nu. 10.
 Aquis.
 Aquis servitus ad que se extendat, & comprehendit ser- vitutem interis tanquam partem integram etiam quo ad ius. 708. nu. 3
 Administratores ecclesie si vi aliquid usurpent nomine ecclesie, ecclesia in nullam prædicationem penam in- cidit, sed administratores ipsi de suo illas solvere te- nentur, etiam de redditibus, etiam si intuitu faciendi do- minum ad habitacionem propriam id fiat. De iure vero communi licebat, nisi ad emulacionem. De iure vero scandalo alicuius oppidi fieret. 709. nu. 8
 Aedificare licet unicuique in suo solo, si sine area, & in ea in altum se tollere vique ad celum, eam non aggredien- do, esto inde detrimentum vicino sequatur, nisi ser- vitus sit in contrarium, aut statum, vel consuetudo prescripta loci alicuius aliquid habeat. 709. nu. 1
 Aedificare in mari, aut in litore maris, quousque liceat. 707. nu. 1
 Aedificatum ante factam nunciacionem, ut interdito quod vi aut clam destruat, necesse est ut factum sit, ignorante eo, qui nunciare poterat, id fieri. 706. nu. 5
 Aedificia, aut immissa, serventur, in vias publicas, & in alia loca publica, quousque prohibita, & diu- da, aut non reparanda. 707. nu. 10
 Aedifi-

Aedificia sine de novo, sicut, siue longe antea sint facta, fas est de iure communi aperire in illis quasumque se- necstris, etiam si pateant inde secreta vicinorum, nisi servitus sit in contrarium. Si tamen quis prohibitus facere aut aperire aliquam, desisteret de decem annis inter presentes, & viginti inter absentes, prescripta adver- sus eū esse servitus, ut illa aperire non possit. 709. nu. 4
 Aedificia in hoc regno attolli non possunt cum detrimen- to, ut multa secreta domorum vicinarū pateat. 709. nu. 3
 Aedificia circa que Lusitano iure liceant, aut non liceat. 709. numero 5.
 Aedificij eiusdem si unus habeat usufructum, & alter proprietatem, & id edificium minetur ruinam, neuter cogere potest alterum cavere de damno, quod in eodē edificio sibi imminet ex tali ruina. Et ratio cur in eo eventu neuter alteri cavere teneatur. 703. nu. 26
 Aedificium attollere, & fenestram aperire, quousque liceat cuius, si tamen ad emulacionem id efficiat, hoc est, non animo vendi iure suo, sed ex odio, ut noceat, impeditur, cogiturque factum destruere. Et quando censendum sit factum ad emulacionem. 709. nu. 7
 Ager.
 Agrorum terminos, aut oppidorum limites moventi, que pena statuta sit. 695. nu. 10
 Agere.
 Agere civiliter uno modo sumitur presse, pro agere ad interesse distinctum a pena: alio modo late, pro agere etiam ad penam pecuniariam. 695. nu. 6
 Agere criminaliter uno modo sumitur late, pro agere ad penam sine corporalem, siue pecuniariam: alio vero modo presse, pro agere ad penam corporalem. 695. nu. 6
 Agi etiam potest ob furtum criminaliter ad penam corporalem, sed tunc locum non habet actio ad penam civilem. Et non potest imponi non poterat iure com- muni pena mortis nec mutilacionis. 695. nu. 5
 Alcauala.
 Alcauale origo. Et unde dicta. Quid sit & in quanta quantitate a principio, & temporis progressu fuerit concessa. 663. nu. 1
 Alcauala ex venditione solvitur. Et duplex ex permuta- tione. Et quis eam in hoc regno solvat, & quis in Lu- sitania. 663. nu. 2
 Alcaualam qui solvere teneantur, & qui ab ea solvenda sunt exempti. 663. nu. 3
 Alcaualam non debet Rex ex rebus ipsius, que venduntur aut permittantur. Neque item illam debet in aliquo loco dominus alius alcauala eius loci. 663. nu. 4
 Alcauale a solutione immunes sunt Ecclesiastici, nisi quando negotiantur. 663. nu. 5
 Alcaualam solvere tenentur laici, etiam si Ecclesiastici vendant. Quin res vendite transeunt ad eos cum onere, ut in defectum vendentium, ex illis alcauala solvat- tur. ibid.
 Alcauale a solutione quousque commendatarij immunes sint, aut non sint, in hoc regno, & in Lusitania. 663. nu. 6
 Alcauala quousque debetur ex re individua Ecclesiasti- cum laico communi, si vendatur, aut permittetur. 663. nu. 7
 Alcauala debet laicus ex fructibus rei Ecclesiastica suos iam effectos, si illos vendat, aut permittat. 663. nu. 8
 Alcauala debetur, si laicus sine aliquo summo donatum, aut emptum ex Rege, tertiarum decimarū Ecclesiarij butus regni vendat, aut permittat, aut fructus illius. 663. nu. 9

Alcauala non debetur ex bonis hereditatis iactis veditis si successor postea illa adiens, sit Ecclesiasticus; aut si defunctus sit Ecclesiasticus, nullusque omnino illam adeat. 663. nu. 12
 Alcauale a solutione quæ loca & persone in hoc regno exempta. 663. nu. 13
 Alcauala debetur ex re, quā quis vendere cogitur. Si tamē in utilitate alterius ac publicā vendere illam cogatur, persolvi etiā ab emptore alcauala debet. 663. nu. 14
 Alcauala debetur ex quacunque venditione ac permuta- tione rerum, etiam si merces non sint res proprij patri- monij vendite ad subleuandam propriam necessitatē: quod a vestigialibus est alienum. 664. nu. 1
 Alcauala ex pane cocto non debetur, & quid nomine eius panis intelligendum. 664. nu. 2
 Alcauala ex tritico & alijs granis debetur. Nisi exteri mari illa Hispaniam asportent. 664. nu. 3
 Alcauala non debetur ex contractu, quo pistrices tot panes coctos pro certa mensura tritici reddunt. Secus si triticum pro panibus commutetur. 664. nu. 4
 Alcauala ex venditione, aut permutacione equi, mule, aut muli, quādo non debetur, & quādo debetur. 664. nu. 5
 Alcauala ex distracione monetarū non debetur. Ex vendi- tione vero argenti, aut auri, quousque; debetur. Quid de are, & de illis, que eudenda afferuntur. 664. nu. 4
 Alcauala ex libris non debetur. Neque debetur quodvis aliud tributum ex libris, qui aliunde in hoc regnum inferuntur. 664. nu. 8
 Alcauala non debetur ex accipitribus, & alijs aubus ad aucupium inseruientibus. 664. nu. 9
 Alcauala non debetur ex bonis, que estimata traduntur in matrimonium. Et quid si tradita sint inestimata, & contracto matrimonio, postea ex intervallo aestimetur. Et num validus sit talis contractus. 664. nu. 10
 Alcauala non debetur ex partitione bonorum communij quoad dominium inter eos, quibus cōia sunt. Et quid si non sit partitio inter heredes, & interuentu pecunia extranea, aut res alia extranea, qua aliquid commune comparatur: aut si, quod commune est, etiam heredita- tis, ab extraneo ematur. 664. nu. 11
 Alcauala debetur ex rebus hereditatis venditis in subha- stacione, etiam si ab hereditatis emantur. 664. nu. 12
 Alcauala in quibus alijs eventibus debetur, emente uno coheredum aliquid hereditatis. 664. nu. 13
 Alcauala non debetur si res vendatur tanquam cause pie. Item neque ex vestibus ad cultum diuinum veditis, esto benedicti nondum sint. 664. nu. 14
 Alcauala, nec aliud tributum, debetur ex pinis venditis ad ataracanas Hispanenses. 664. nu. 15
 Alcauala non debetur ex soleis ferreis expensis in castris, aut in presidijs. 664. nu. 16
 Alcauala non debetur ex armis iam perfectis ad illorum usum, & quid armorum nomine intelligatur. 664. nu. 17
 Alcauala ex quibus pharmacis non debetur, & ex quibus debetur. 664. nu. 18
 Alcauala non debetur ex captis bello ex hostibus, quando primo venduntur. 664. nu. 19
 Alcauala iam debita, & penæ eas non soluentis statu- re, quanto tempore prescribantur. 664. nu. 20
 Alcauale debitores que facere teneant, ut contractus & alcaualas manifestent, ne penæ, & aliis alioquin sit- entas, incurant. Et quas diligenter efficere possint exactores eius tributi. 664. nu. 21
 Alcauale circa tributum in præxim confessionū. 674. nu. 9

refectione aqueductus communis. Et de refectione septuaginta fluminis, quo de ducitur aqua ad diversa molendina: contri buere enim tenetur domini molendinorum. 704. num. 14

Aqua pluvie arcenda actio non competit domino agri inferioris, si ob servitutum quam fundus superior ad id habet aqua decurrat ex illo ac noceat. Et quanto tempore ea servituti praescribatur. 704. num. 13

Aqua quotidiana, & estiva interdicitur. Et aqua ductus servitus, in quibus aquis habeant locum. 705. num. 7

Aque venas si quis praescindat in suo fundo, quae derivantur in alienum, aut puteum fodiat, quo constent aquae ex fundo alieno, nulla actio adversus eum competit. Si tamen non animo vendi iure suo, sed nocendi id efficiat, quod praesumitur, quando absque ulla suo emolumento id efficiat, actione de dolo cogitur rem deducere ad priorem statum. 704. num. 38

Aquam, quae in suo fundo oritur, aut in illum derivatur, servitute in contrarium non existente, retinere sibi quis potest, etiam factio ad id opere, in suo fundo, & non in alieno. Actione tamen de dolo prohiberi id potest, si animo nocendi vicino, & non utendi iure suo, id efficiat. 704. num. 36

Aquam ob hyemalem simile interdictum competit, ac circa aquam aestivam. 705. num. 22

Aquam qui intra annum computatum usque ad punctum, in quo prohibetur, similiter bona fide, nec vi, nec clam, nec precario, hauri de alieno fonte, puteo, lacu, piscina, cisterna vel alia simili re, si prohibeatur competit ei adversus prohibentem directum, aut utile interdictum de fonte nuncupatum, neque est necesse ut probet habere ad id ius. Item interdictum competit ei, si prohibeatur illi iter, aut via, quibus transibat ad eum aquae haurium, aut ad appulsum pecorum. Et competit successori in praedio, si tanquam ius praedij eum usum habebat. Item interdictum competit, si impediatur purgare aut reficere id, unde haurium eum habet. 705. num. 31

Aquam extrahere de flumine publico cuique licitum. Et quousque sit prohibitum. 705. num. 9

Aquam educendi ex eo loco publico, ex quo sine facultate principis, senatus, aut communitatis, autoritate eorum, non potest educi, si quis sit in possessione, ac prohibeatur, ostendatque legitimam ad id facultatem quo interdictum illi subueniatur. Quando autem facultate non ostendit, alia possessio ad eam aquam educendam, qua de cuius initio non extet memoria, illi non sufficit. 705. num. 23

Aquam quotidianam si quis educit non vi, clam, aut precario, bona fide, in iraque non errans, semel de die, aut de nocte, intra annum computatum usque ad punctum, in quo prohibetur, si de loco non indigente facultate principis, aut communitatis, ut inde educeretur, quod interdictum ei competit adversus prohibentem, estio corruialis sit, & competit etiam cuiusque successori in praedio, ad quod fuiteducta. 705. num. 19

Aquam aestivam qui similiter educit saltem semel de die aut de nocte, priori estate, competit ei simile aliud interdictum adversus ipsum prohibentem. Et quo pacto sumenda quo ad id sit aestiva. 705. num. 20

Aquam si quis ducebat ex flumine publico, per fundum interdictum, qui ad id servitutum aquae ductus habebat, & fluvius subito recedat, relicto alveo antiquo inter se & eum fundum, qui alienus ei fundo cedit, non potest eam educere per eum alveum, quia non habet servitutum, quam habebat furdis, cui accessit. Si vero paulatim recedat, & insensibiliter, tunc educere illam potest per partes alvei, quae acciderunt; quoniam reputantur partes eiusdem fundi, habereque eandem servitutum aquae ductus. 705. num. 16

Aquam deducendi ex aliquo praedio qui servitutum habet, quando concedere illam, aut partem illius, alteri non possit, & quando possit, & alia quo ad eam aqua. 705. num. 38

Aquam aestivam qui non educerat precedente estate, sed bac, quo interdictum gaudeat adversus prohibentem. 705. num. 21

Aquam publicam ad praedia certo modo irriganda deputatam, non potest sibi quis plus usurpare, quam lege, pacto, aut consuetudine sibi introductum. Si autem aliquid efficiat, quo eam sibi plus usurpare, actio competit pluviae arcendae. 704. num. 37

Aquam si rite praedictis omnibus modis explicatis in possessione sim educendi ac deducendi per rivus, & quis me impediatur per eos rivus eam deducere, aut illos alia que ad id necessaria reficere, ac purgare, quo interdictum subueniat. 705. num. 25

Aqua pluviae quae. Multiplices sunt. Quatenus earum usus prohibitus aut permittitur. 705. num. 3

Aqua privatae quae. Eorum sunt in quorum praedij nascuntur, & quousque eis vii caque derivare liceat. Recepte in alijs praedijis privatis, dominorum eorum praediorum efficiuntur. 705. num. 2

Aquaeductus.
Aqua ductenda de nocte servitus si una concessione sit concessa, & alia aqua ductenda de die, sunt distinctae servitutes: unaque amitti potest per non usum illius, non amissa alia, quae intervenit usus. 705. num. 42

Aquaeductus illa servitus manet in praedio illo intermedio, tamen si impedita quo ad usum. Unde si flumen ad cursum antiquum redeat, regressus usus eius servitus, aut si facultas adveniat ductendi aquam per loca intermedia. 705. num. 17

Aquaeductus late quid, & rivus late, pro vijs, quibus aqua ducitur. 705. num. 1

Aquaeductus servitus, aut alia, concessa in aliquo praedio, quando in pactum non fuit deductum, qua parte concederetur, & qualis esse deberet, qua parte sit concedenda, & qualis, & nunc liceat postea variare. 705. num. 40

Aquaeductus servitus in quibus alijs locum habeat: & in quibus servitus haustus aquae. 705. num. 6

Arbor.
Arbor si ita pendat in viam publicam, ut commodum transitum impediatur, impune quo ad id praescinditur, quod eum transitum impedit. 699. num. 17

Arbor una censetur, si duo germina coniungantur in eodem stipite, aut in eadem radice, & coniunctio appareat super terram. 699. num. 11

Arbor unius si pendat in praedium alterius, & in altitudine quindecim pedes excedat a terra, admoventur ad iudicem, ut excessum praecidat, alioquin praecidatur ad domino alterius praedij, & ligna ad ipsum spectant. 699. num. 16

Arborum caesarum damnus si datus sit animo sacrificandi ligna aut arborem, competit etiam actio furti, & actio ad exhibendum ligna aut arborem. 699. num. 5

Arborum caesarum ob damnus licet competat tres actio nes, intentataeque una possit rursus intentari alia, solum

lumen amen potest intentari quoad incrementum penae. 699. num. 3

Arborum caesarum damnus si vi datum sit, competit similiter actio vi bonorum raptorum, aut de vi publica, aut privata, qualis fuerit vis illata. 699. num. 6

Arborum nomine, ut adversus eum, qui damnus eis infert, actio peculiaris competat arborum caesarum. 699. num. 1

Augmentum.
Augmentum in rebus maioratus quotuplex. 642. numero 1.

Augmentum in rebus maioratus non potens per se subsistere, maioratus cedit. Et quando aestimatio ad successores sit solvenda, ac quo modo. 644. num. 1

Augmentum sine latens, siue patens, alluvione adveniens praedij, quae iure pleno sunt maioratus, ad successores in maioratu spectat. Excipit in Lusitania augmentum patens, quod ius regale est. 642. num. 2

Auris.
Aurium abscisso non est pena mutilationis membri, neque iudices ob eam penam irregularitatem incurrit. 695. num. 13

B
Bancarius.
Bancarius seu campfones raptoris penas in hoc Regno incurrit, & eorum fautores, qui cum pecunijs apud ipsos depositis fugiunt; & mercatores, eorumque fautores, qui merces credito acceperunt, & similiter fugiunt. 695. num. 32

Bellum.
Bello, quod quis probabiliter signorabat iniustum, aut in quo dubius, de mandato superioris pugnavit, damna data quousque non restituenda. 720. num. 3

Beneficium.
Beneficiarius si tantum suis sumptibus melioravit res maioratus, aut Ecclesiae, quantum damnus culpa illius, saltem levi in eis fuit sequutum, locus est compensationis. 646. num. 5

Beneficium ecclesiasticum obtinentes, etiam si sacri ordinibus non sint initiati, ecclesiasticae sunt persona. 671. num. 4

Beneficium curam habens animarum, quando est prohibitum haberi cum alio beneficio, id non intelligitur, si annexum habeatur ad aliud beneficium incompabile. 620. numero 6

Beneficiorum fructus, quousque ad antecessorem bare defuncti illius, & quousque ad successorem in illo spectent. 635. num. 7

Bona.
Bona fide qui cepit possidere rem, & dubitare incipit aliena sit, tenetur facere moralem diligentiam, ut id sciat; si id scire non possit, neque occurrat unde id possit sciri possit, licite eam retinet ac consumit. 721. numero 4

Bona omnia libera censentur, nisi contrarium probetur. 596. numero 1

Bona circa, quae debentur privatis, & quae idcirco restituenda sunt pauperibus, aut infumendo illa in alijs operibus pijs, quae ignoti illi sunt, quibus fieri debet restitutio, aut quia valde sunt remota sine spe revertendi, aut alijs de causis compositio fieri potest auctoritate summi Pontificis, & quae accommodata fieri debeat ad

creditorum praesumptam voluntatem, & qualiter bul la cruciata fiat. 74. num. 5

Bonorum externorum raptores, quales etiam sunt grassatores & piratae, quibus penis iure communi plectantur, & quae actiones adversus eos competebant. 695. num. 30

Bonorum raptorum actio non solum conceditur vi interveniente, quando illa seclusa, conceditur actio furti, sed etiam quando non tantum sua inter esset eius, ex quo res auferretur, vi seclusa vi, concedenda esset actio furti. 696. numero 19.

C

Capellae.
Capellae aut sepulchri institutor si praecipit ut ibi arma & nomen apponerentur, implendum id est. Non vero si praeciperet aliquid, quod gentilitatem saperet, minimeque deceret. 615. num. 9

Captivi.
Captivi Christiani invite ab infidelibus capti, licite fugiunt, & licite accipiunt competentem suorum obscuriorum compensationem ab ijs, a quibus detinentur, aut qui causa eius captivitatis ac damnorum ipsi fuerunt, etiam tempore treguae ac pacis. 693. num. 2

Caput.
Caput domus in re proposita quis censetur. Atque quando constat, quis damnus id dederit, is solus tale duplum, vel damnus passio, vel capiti domus, qui illud solverat loco illius. 710. num. 4

Campfones.
Campfones seu bancarij raptoris penas in hoc Regno incurrit, & eorum fautores, qui cum pecunijs apud ipsos depositis fugiunt; & mercatores eorumque fautores, qui merces credito acceperunt, & similiter fugiunt. 695. num. 32

Carbonianum.
Carbonianum edictum quod sit, quodque privilegium continet comparatione impuberis, etiam dum in ventre matris est inclusus, late explicatur. 637. num. 12

Carbonianum edictum locum non habet in maioratibus huius regni. 637. num. 13

Castrum.
Castrum aut oppidum si alicui concedatur pro se, & descendentibus illius, cum dignitate Comitum, Marchionum aut alia simili, an id castrum aut oppidum maioratus rationem sortiatur, an vero sit dividendum inter descendentes. 581. num. 1

Census.
Census quot modis usurpetur. Accipitur pro tributo, eoque duplici. Quoddam quod ex bonis, pro illorum aestimatione solvatur. Et erat mixtum inter mere reale & mere personale. Et quod tributum mere reale sit, aliud erat tributum capitis. 661. num. 2

Clausula.
Clausula, quod semper succedat proximior cognatus, nihil derogat dispositioni legis 40. Tauri. 629. num. 3

Clausula, quod succedat cognatus servata gradus praerogativa, nisi enim adsint aliae coniecturae, quae contrariam, omnino persuadent, non censetur exclusiva representationis. 440. Tauri disposita. 629. num. 4

Clausula de tabellionibus in quacunque parte instrumenti apposta, nisi aperte coniecturae sint in contrarium, de partium consensu apposta censentur. 586. numero 4.

Index Rerum, & Verborum.

Clericus.
 Clerici à quorumcumque maioratum successione non excluduntur, nisi in institutione esset clausula, qua excludantur: & qui solent particulari clausula excludantur: & qui solent particulari clausula excludantur: Nullusque eorum censetur exclusus, quando maioratum titulo prescriptionis possidet, nisi de contrario aperte constet. Quae item clerici in administratione maioratum exercere per alios debeant. 623. nu. 6.
 Cloaca.
 Cloaca quid, & quod duplex fas est illam, esto primata sit, reficere ac mundare, etiam si ad id necesse sit aperire pradium alienum. Et quo interdito subueniatur, si id non permittatur. Fas item est illam efficere de nouo & mittere in cloacam publicam. 705. nu. 3.
 Cloaca in publica si aliquid sit factum, aut immisissu quo usus illius deterior reddatur, res in pristinum redigitur statim, & fieri impeditur, si fieri attemptetur. 705. nu. 33.
 Commendatarius.
 Commendatarius, qui coniugati esse possunt, non excluduntur à successione quorumcumque maioratum, etiam si clausulam habeant excludentem religionem. 623. nu. 5.
 Commodatarius.
 Commodatarius, conductor, & Depositarius, qui finito contractu rem petitam non restituit, sed expectat definitum sententiam, in penam incidunt instar legis si quis in tantam. 682. n. 2.
 Commodatarius quando tenetur commodanti de re commodata qua furto ablata est, quousque actio ad commodatarium & quousque ad commodantem spectet. 696. nu. 11.
 Commodans si vi rem commodatam accipiat à commendatario, locans à conductore, aut deponens à depositario, non incidunt in penam l. si quis in tantam, sed puniuntur pena arbitraria, & coguntur reddere rem, & rescire damna, si finitus non erat contractus. 682. nu. 20.
 Commodanti quousque actio aduersus commodatarium competat. 696. nu. 11.
 Compensatio.
 Compensatio occulta licet interdum licita in foro conscientiae sit pro damno iniuste accepto, cur similiter licita non sit compensatio aliqua occulta pro iniuria praecisa à damno dato. 715. nu. 11.
 Compensatio in foro conscientiae quibus conditionibus intervenientibus sit licita. 691. nu. 1.
 Compensatio si legitime facta sit in foro conscientiae, & propter illam, qui eam legitime fecit, condemnatur in foro exteriori, non tenetur stare sententia, si sine scandalo possit, que in sola presumptione fundatur. 691. nu. 2.
 Compensatio quousque licita aut illicita famulis & ijs qui res aliorum agunt. 691. nu. 4.
 Compensatio legitima in foro conscientiae, dominium comparat rem, quae in possessionem accipit. 691. nu. 3.
 Compositio.
 Compositio locum non habet circa certa, quae alicui debentur, illique aut heredibus illius, restitui possunt, sed solum circa ea, quae pauperibus sunt restituenda, aut insumendo illa in alijs operibus pijs. 748. n. 1.
 Compositio licet fiat à debitore, qui executor est testamenti, vel ab herede, circa bona incerta, inde etiam sol-

uenda sunt debita certa, quando non sunt sufficientia alia bona unde solvantur. 760. nu. 3.
 Compositio fieri potest, etiam circa bona iniuste acquisita, quae quamvis iusta de causa restitui non possunt ijs, quibus debentur, ipsorum vero heredibus, restituenda tamen sunt pauperibus, aut insumendo illa in alijs operibus pijs. 748. nu. 6.
 Compositio locum non habet auctoritate Summi Pontificis circa bona Ecclesiastica, quorum restitutio facienda est ecclesijs, pauperibus, aut insumendo illa in alijs operibus pijs, & qualiter hodie bulla cruciata in hoc regno fiat. Locum vero non habet circa ea Ecclesiastica bona, quae restituenda sunt consocijs, ob non interessantiam eius, qui illa restituere consocijs tenetur, aut alia ratione. 748. n. 2.
 Compositio eiusmodi quando suspecta censenda sit, ut non liberet in foro conscientiae, quando non item. 748. nu. 3.
 Compositionem sperando, quousque peccent, qui differunt restituere aliqua insumendo illa in opere pio. Qui autem esset in proposito non restituendissimi compositio non concedatur, in statu esset damnationis aeternae. 748. nu. 8.
 Compositionem non possunt concedere Episcopi, & multo minus principes secularis, circa bona, quae debentur primatis, & iusta de causa restituenda sunt pauperibus, aut insumenda sunt in alijs operibus pijs. 748. nu. 7.
 Compositionem facta, si compareat creditor, ad quem attendant, illi sunt integre restituenda in exteriori & in conscientiae foro. 748. nu. 9.
 Comprehendens.
 Comprehendens alium pro debito auctoritate propria, quas penas incurrat. 682. nu. 26.
 Concausa.
 Concausa aut causa, ut restituere teneatur, necesse est, ut damnum iniuste ex ea re veletur sequitur. Nec plus effectus tenetur restituere, quam quod sua casualitate ne influxu iniuste attingit. Et multa inde inferuntur. 736. nu. 1.
 Concubitus.
 Concubitus cum Regina, cum Regis consanguinea, aut cum famula Regis aut Reginae, quibus poenis puniatur. 678. nu. 6.
 Conditio.
 Conditio, si ingrediar religionem, eamve profitear, non valet renunciationem hereditati iuramento confirmatam. 579. nu. 16.
 Conditio rationem regulariter non habent leges ad conditiones, quae apponuntur in ipsa maioratum institutione, sed habent rationem modorum. Et quando conditionum rationem habeant. 611. nu. 1.
 Conditio vera de futuro, de praeterito, aut de presenti, apponi solet maioratum institutioni quoad personarum ad eum vocationes. Onera vero & gravamina imponi solent sub modo, & quando rationem habeant conditionis, etiam ad comparandum dominium, & possessionem civilissimam: Et quando sit modus, equipollens conditioni, resolutusque in nihilum vocationem, adde ut fructus percepti restitui etiam debeant. 611. nu. 2.
 Conditio sub potestativa, si quis vocetur ad maioratum, vel ad aliam institutionem, vel sub modo, ita ut equipollat conditioni, quia in nihilum redigat vocationem, ac si nunquam esset facta, tradit debet maioratum ita vocato.

Index Rerum, & Verborum.

rato, praestita prius ab eo cautione mutua, aut simili mutua, de reddendo maioratum cum fructibus ex eo perceptis, si conditio, aut modus, servata non fuerit. Secus si modus non redigat in nihilum vocationem, ac si nunquam facta fuisset. Et quam varie modus apponi solet, & quando & quousque obliget. Et num aliquando obliget deferere maioratum in conscientiae foro, nulla expectata sententia. 611. nu. 3.
 Conditio possibilis non vitiat dispositionem sed illam suscipit. 612. nu. 1.
 Conditio sub impossibili quocumque modo facta ultima voluntate maioratum institutio est valida, & conditio habetur pro non apposta. In hoc tamen regno, si facta sit sub condicione impossibili, non natura, sed facto, nulla est. 612. nu. 3.
 Conditio impossibilis si apponatur institutioni maioratum facta contractu irrevocabili, nulla ea institutio redditur quoad id praecise, quod sub ea fuerit institutum. Si vero apponatur institutioni facte contractu revocabili, conditio habetur pro non apposta, & estque proinde valida institutio. ibid. nu. 4.
 Conditio iniuncta per ultimam voluntatem, ut quis iuret aliquid facturum, aut praestaturum, in futurum, remittitur regulariter à iure quoad obligationem id iurandi: non vero quoad obligationem implendi id, quod iurare obligatur. ibid. nu. 5.
 Conditio iniuncta per contractum irrevocabilem iurandi aliquid facturum, aut impletum, in futurum, non remittitur à iure secus per revocabilem. 612. n. 8.
 Conditio, aut modus, ut contrahere teneatur cum persona de tali familia, vel cum tali persona singulari, cum quae valide id possit efficere, valide apponitur vocationi ad maioratum. 613. nu. 1.
 Conditio apposta vocationi ad maioratum per ultimam voluntatem, aut per contractum revocabilem, si duxeris conjugium, habenda non est pro non apposta, siue addatur, si dispensaverit Summus Pontifex, siue non. 613. nu. 3.
 Conditio, si contraxerit cum tali, quando apposta fuit vocato ad maioratum, pro impleta habetur, si ita vocatus, non fuit in mora, & per alterum stetit. Et quid si vocatus moriatur ante aduentum temporis impletio nis talis conditionis. ibid. n. 4.
 Conditio sub eadem si quis vocatus sit ad maioratum, delatatio maioratum, dicat se non velle contrahere cum illa, aut contrahat cum alia, transi maioratum ad alium, estio postea contrahat cum illa, defuncta priori uxore. Si autem ante delatum maioratum ducat aliam, & ea mortua, delationis tempore ducat, quam ducere fuerat grauat, consequitur maioratum. ibid. n. 5.
 Conditio sub eadem si quis sit granatus, & mulier alteri nubat, non tenetur illam ducere, etiam viduam effectam, qui sub ea condicione fuerat vocatus. ibid. n. 6.
 Conditio, si contrahat cum aliqua in ultima voluntate, aut in contractu revocabili, si apponatur, & stet per mulierem, habetur pro impleta. Si vero apponatur in contractu irrevocabili, non habetur pro impleta, sed restituenda esset res sub ea condicione tradita, cum fructibus ex illa perceptis. Haec vero intelligenda sunt, nisi in utraque parte huius doctrine, contrarium colligatur ex mente disponentis, aut contrahentium. ibidem. nu. 8.
 Conditio si apponatur vocato ad maioratum, ut, si ducat mulierem talis conditionis, amittat, maioratum ulte-

rius vocato, si non fuerit, maioratum amittitur. 614. nu. 1.
 Conditionem eam qui ignorantia iniunctibili non servat, eam ducendo, quae conditionis prohibet non reputabatur, num maioratum amittat, ex mente prescripti in futurum pedit. Et in dubio, qualis fuerit illius mens, censendum est, enim non amittere. ibid. n. 2.
 Conditionis talis transgressio eo modo si sit facta, & res esset occulta, non tenetur possessor eius maioratum in foro conscientiae illum deferere antequam res manifestaretur. 614. nu. 3.
 Conditio apposta vocato ad maioratum, si uxorem ducat arbitrari, aut voluntate alterius, vel iuxta illius consilium, invalida est, habeturque pro non apposta. Si autem conditio sit, ut consulat aliquem circa uxorem ducendum, valida est. Quod si difficile admodum peti ab illo possit consilium, obligatio non esset servandi eam conditionem. ibid. n. 4.
 Conditio si apposta sit vocationi ad maioratum, aut alteri relicto, si is consulat aliquem ad matrimonium contrahendum, invalida non redduntur illi & dispositiones, si ideo is non consulatur, quia mortuus erat nuptiarum tempore. ibid. n. 5.
 Conditio vera si apponatur, ut vocatus ad maioratum assumat agnomen & insignia institutoris, neque dominium neque possessionem civilissimam comparat, nisi prius conditionem impleat. Et quae eo ipso, quod illam transgreditur, restituere tenetur successoribus cum fructibus ex eis perceptis. Et quid quando id apponitur itaque modus, ut regulariter fit. 615. n. 2.
 Conditio an iurandi agnomen & arma, quando vocationis censendus sit transgressus, ut maioratum ad alterius vocatum transeat. 615. n. 3.
 Conditio si astrictus sit vocatus ad maioratum assumere agnomen & arma institutoris, tenetur illa assumere, esto minus decentia sint. 615. n. 5.
 Conditionem si habeat vni maioratum, ut successor assumere teneatur agnomen & arma institutoris sine admixtione alterius agnominis & armorum, non potest aliquis habere illum simul cum alio, qui conditionem, aut modum habeat assumendi agnomen & arma. Secus si institutores utrinque solum obligent, assumere agnomen & arma. ibid. n. 6.
 Conductor.
 Conductor, commodatarius & depositarius, qui finito contractu rem petitam non restituit, sed expectat sententiam definitivam in penam incidunt instar l. si quis in tantam. 682. nu. 22.
 Confirmatio.
 Confirmatio in forma communi, actui invalido vires non adhibet, sed solum corroborat validum. Confirmatio vero in forma speciali, actum alioquin invalidum reddit validum, nisi surreptitiae sit obtenta. 597. n. 3.
 Confirmatio & approbatio Regis, si in ipso instrumento institutionis maioratum invalide institutum sine regia facultate adderetur, confirmatus censetur ex certa scientia seu in forma speciali, & quibus alijs modis idem fieret. 597. nu. 5.
 Confirmatio que in forma communi, & que in forma speciali & ex certa scientia, & quid utraque requirat, ut valida sit, nec surreptitia censatur. 597. n. 2.
 Confirmatio non valet, etiam si institutor maioratum peteret, ut princeps post suam mortem eam institutionem confirmaret. 598. n. 2.

Index Rerum, & Verborum.

Confirmatio maioratus inualide instituti sine facultate Regis, si institutor mandauit illam peti, & incidit in amentiam antequam peteretur, & postea petatur vi eius mandati, est nulla: quoniam mandatum re integra, expirat amentia mandantis: si autem re aliunde petatur ac obtineatur ex principe ante mortem institutoris valida est. 598. n. 3

Confirmare princeps in nullo euentu institutionem inualidam maioratus potest, quod de Regis facultate facta non sit, nisi id postularet bonum commune, factaque compensatione ijs, in quorum praedictum id cederet, aut nisi illis omnibus libere consentientibus. 589. num. 1

Consilium.

Consilium qui ei dedit, qui furari quinquaginta intendebat, ut furaretur potius centum, si dignosci possit, quae quinquaginta anxii propter id consilium, tunc consulens solum tenetur restituere, in defectum illius quinquaginta: si vero dignosci non possunt, restituere tenetur integra centum. 736. n. 2

Consilio suo qui fuit concausa alicuius damni non libera tur ab onere restituendi, esto faciat causam principalē concipere propositum restituendi, nisi illa opere id restituit. 736. n. 8

Consulens esto a principio non persuadeat malum, quod consulit, si tamen postea eis, cui consilium est datum, in de moueat ad id damnum inferendum, tenetur consulens illud restituere in defectum exequutoris. 730. num. 4

Consulens, ut restituere teneatur damnum ex consilio datam sequutum, quis dicitur. Comprehendit vero suffragium seruentem ad id damnum. 732. n. 1

Consulere licet minus malum, etiam iniustum eidem ipsi, cui paratur malus, sine obligatione restituendi: sicut ut alteri inferatur: nam tunc obligatio esset consulenti id restituere in defectum exequutoris. 730. n. 3

Consulentium varia genera, & ex quarta culpa vnus, quis que eorum teneatur, sit ex ipsius consilio damnum sequatur, etiam accipienti ad consilium. 730. n. 2

Contractus.

Contractus factus in vno loco nomine alterius, esto rati habitio illius alterius praestetur in alio loco, censetur in illo alio celebratus. 676. n. 5

Conuentio.

Conuentio pro pena incurfa non est illicita ex natura rei ante latam sententiam. Et esto, sit prohibita fieri, nulla oritur obligatio restituendi ei, qui illam incurrit. Et quando nulla est obligatio restituendi etiam alijs. 740. num. 2

Creditor.

Creditor si vi aliqui usurpet a debitore tanquam sibi debitum, aut in securitatem, vel recompensationem sui debiti, quas penas iuxta l. si quis in tantam, incurrat, & quantum in hoc regno extendantur. Potest etiam criminaliter de vi publica aut priuata, sed locum tunc non habebit actio ad penam ex l. si quis in tantam. 682. num. 24

Creditoribus num in hoc regno, & in Lusitania detur actio aduersus successores in maioratu instituto ex quota bonorum, aut ex re certa: an vero solum aduersus heredes institutoris. 640. n. 6

Crimen.

Crimē falsi an incurrat, qui prohibet alium testari. 700. num. 17

Crimen falsi incurritur pharacopolis, qui vnus pro alio pharacis miscent, & ad quantam restitutionem teneantur. 701. nu. 7

Crimen falsi non incurritur in euentibus explicatis, & de spofitio est valida, si testator propria manu subscribat, se id illi relinquere in particulari. Idem si in generali subscribat, confirmo, quae tali relinquo, si in potestate erat testatoris. Si vero non erat in potestate illius, crimen falsi non incurrit, & inualida esset dispositio. Item quando constat testatorem praecipisse illi scribere testamentum illud, aut codicillum, & si sub potestate testatoris erat, non incidit in crimen falsi, & dispositio est nulla. Si vero sub potestate illius non erat, crimen etiam falsi incurrit. 700. nu. 10

Crimen falsi quousque incurrit, qui arte facta ex cera, non vt oportet conficiunt, aliqua illi miscendo. Et hoc ac praecedentia crimina qualiter bodie puniatur. 701. num. 9

Crimen falsi incurritur, qui scienter falsis mensuris aut ponderibus vtuntur. Et multa quae circa mensuras ac pondera status a sunt in hoc regno, ac circa metiendi modum, ad quam restitutionem hi omnes teneantur. 701. num. 10

Crimen falsi incurritur aurifices, qui auro, aut argento, ex quibus arte facta conficiunt, metallum impurius miscent. 701. nu. 6

Crimen falsi incurritur qui pulucri suspitneo, quae non oportet, miscent, inutilioreque ad bellum reddunt. Et quam acriter puniendi, & ad quam magnam restitutionem teneantur, si ad bellum illum vendant, aut conficiant. 701. nu. 8

Crimen falsi qui incurritur partum supponendo, aut ad id cooperando, restituere tenentur in conscientia foro damna omnia subsequuntur. & qui ante quos. 701. nu. 5

Crimen falsi incurrit, qui eandem rem vendit duobus. Et num necesse sit accepisse pretium ab vtroque. 700. num. 18

Crimen falsi incurreret, & dispositio esset nulla si patronus, aut consanguineus patroni, in id se scriberent heredes, in quo ab intestato fuissent successuri. Uxor si in testamento mariti scriberet, vt dos ei statim mortuo marito solueretur, aut creditor in testamento debitoris scriberet, vt ante diem, in quo erat soluedum, debitum ei solueretur, sua debita non amitterent; ob id tamen testamentum anticipanda eis non esset solutio. 700. num. 12

Crimen falsi committit, qui partum supponit aut ad id, vel ad quodcunque aliud crimen falsi, cooperatur. 701. num. 1

Crimen falsi etiam quia confessor falsi instrumenti, incurrit, qui falso se heredem aut legatarium, scripsit, restitueretque in conscientia foro tenetur damna omnia alijs inde subiecta. 700. nu. 16

Crimen falsi non incurrit filius emancipatus, validaque est dispositio, si in testamento patris, aut matris, in id totum solum se scribat heredem, in quo ab intestato erat is successurus. Si vero in plus se scriberet, crimen falsi incurreret, & dispositio esset nulla. 700. nu. 11

Crimen legis Juliae de reiduis quando committatur. 684. num. 5

Criminis falsi pena venia quibus condonetur, ob praesumptionem ignorantiam, aut minorem etatem, & alias causas, quibus non item, & dispositio nihilominus est nulla. 700. nu. 13

Cri-

Index Rerum, & Verborum.

Criminis falsi penam qui incurrit, & qualiter sint puniendi, & quousque ad damna inde sequuta teneantur & num heredes eorum teneantur, actioque aduersus illos tranfire debeat. Menfor agrorum edificij, criticij, aut alterius rei, ponderator, & qui rationes supputat ac perficit nomine aliorum, si dolo, aut scienter falsum referat & ex quanta culpa teneatur. 701. num. 11

Criminis falsi actio aduersus matrem ob partum suppositum non suspenditur ob detrimentum status filij impuberis, & quatenus eo nihil impediens, causa filij differatur. 701. num. 3

Criminis falsi pena locum habet in euentibus explicatis, si testamentum, aut codicillum integre, & cum debita solemnitate sint facta, esto ex preteritione, aut exhereditatione, vel ex alia causa reddantur nulla. 700. num. 14

Criminis falsi actio ob partum suppositum cooperationeque ad illum supponendum, nullo tempore praescribitur. 701. num. 4

De Crimine falsi accusare possunt criminaliter uxorem, quae partum supposuit, vir, & modo filij non sunt talis mulieris; nam hi solum possunt agere civiliter, vt is partus excludatur aduersus matrem; aduersus alios vero cooperantes ad id crimen agere possunt criminaliter. Alij vero de populo de eo crimine agere non possunt. 701. num. 2

Criminum abigeatus ac plagij pena. 695. n. 42

Criminum legis Juliae de reiduis pena. 695. n. 41

Custos.

Custos & alij ministri publici, si prohibitus sit facere conventionem circa penam incurfam ante latam sententiam, peccat illam faciendo, & peruersus est, si dum id munus accepit, iuramentum praestitit, quod ad id se extendat. Quod si simul alios priuet emolumento, quod inde habere debebant, quousque restituere teneatur. 740. num. 1

Custodes & alij ministri publici, si id, cuius curam habent de mandata illicitem non sit seque adstrinxerunt iuramento certam formam circa id seruare, quoties illud non seruant, peccatum periurij lethale incurrun, nisi absque dubio intelligant, qui eos iuramento illo astrinxerunt, non intendisse in eo euentu eos obligare: neque sunt absolutendi, nisi serio proponant, id deinceps non facere, nisi obtenta prius relaxatione quoad id iuramentum. 739. num. 2

Custodes, & alij ministri publici, qui eos, qui in penas iuste impositas, inciderunt, condemnari, vt eas soluant, non curant, aut qui negligentes sunt in illis inquirendis & comprehendendis, vt eas soluant, de iustitia rigore restituere emolumentum eorum tenentur illis, qui bus erant applicandae, si cum tanto onere munus sit ipse iniunctum, eaque sit voluntas eorum, quibus penas sunt applicatae, & quae moderatione id sit condidum. Et quid quando pena est corporalis. Et quid quando minister publicus facultate dedit, vt id fieret, pro quo pena pecuniaria est statuta. 739. n. 5

Custodes, & alij ministri publici, quando restituere non teneantur, quod acceperint, vt aliquid fieri permitterent contra munus suum, illo iam opere impleto, et quando restituere teneantur. 739. n. 6

Custodes, & alij ministri publici, si solum ea permittant, ex quibus nullum damnum sequitur, nec debetur aliquid tributum, sed solum ea facientes subiacent pena, tunc, qui haec efficiunt, ad nullam restitutionem teneantur. neque tenentur solvere penam, quam incurrerunt, nisi post latam sententiam. Peccant vero transgredientes legem iustam. 739. n. 4

Custodes, & ministri publici, si dissimulatione aut negligentia ipsorum, damna dentur circa ea, quorum curam habent, vt quia non soluantur tributa debita, aut alia ratione, restituere illa tenentur illis, quibus subiecta sunt, in defectum solum eorum qui illa dederunt. 739. num. 3

Custodes, qui inuigilat circa aliquid iniustum, aut iniuriam, peccant id, cuius curam habent, exequendo, & tenentur restituere damna ea sua vigilia alijs subsequuta, (regulartiter in defectum principalium, qui id munus ipsis iniunxerunt) nisi excusantur inuincibili ignorantia, aut parendo in dubio, quod expellere non possunt a superioribus: neque eos obligat iuramentum de ea re exequenda. 739. num. 1

Custodes, qui in consensibus regnorum donationes a transeuntibus extorquent, ne eos vexent, restituere illas eis tenentur. 739. num. 7

Custodes sylvarum caedarum, et aliarum similium rerum, qui conductas habent penas, ob delicta circa ea commissa, restituere tenentur pretium, quod acceperunt, vt impune possent cadere ligna aut aliud prohibitum facere, pro quo pena est statuta. 740. n. 3

Custodes sylvarum & alij similes, licite possunt se abscondere, vt transgressores capiant leges transgredientes, neque regulariter tenentur restituere dominis sylvarum damna, quae transgressores interim dant. 739. numero 8.

D

Dammum.

Dammum arborum caesarum imperans, penis subia cet, ac si ipse id esset exequutus. Et quid de alijs cooperantibus ad id damnum. Mancipium si inficio domi no id det, dominus vel soluit damnum ac penam, vel mancipium noxae dat. 699. n. 8

Dammum arborum caesarum etiam si clam sit datum, agi potest vel civiliter ad penam pecuniariam, vel criminaliter ad penam corporalem. Et quando pena mortis imponatur. 699. num. 7

Ob Damnum arborum caesarum licet competant tres actiones, intentataque vna possit rursum intentari alia: solum tamen potest intentari quoad incrementum penae. 699. num. 3

Dammum infectum vt sit soluedum, si sequatur, peti debet coram iudice pro tribunali sedenti, vt de eo caueatur, nec sufficit peti iudicium. Si tamen dominus rei, unde timetur, caueat extra iudicium stipulatione, aut in hoc regno nuda promissione, soluedum est. Et obligatio tunc est in foro conscientiae, esto stipulatio aut promissio probari non possint. 703. n. 6

Dammum datum a bestijs feris, quae incaute ducuntur per vias, aut ligatae tenentur, quousque resarciedum, ac puniendum, & quando pena dupli soluedum. 697. num. 17

Dammum infectum quid. 703. n. 1

Dammum in rebus externis indubitē, hoc est, culpa saltem iuridica datum, & quod illud dans tenentur ad quid. 697. num. 1

Dammum si sufficienter probetur fuisse culpabiliter ab aliquo datum, statim quo ad estimationem illius, iuramento,